

# Examination för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

**Styrdokument Örebro universitet**

Kategori: Riktlinjer

Ärendenummer: ORU 2023/07568

Beslutsfattare: Prorektor

Senast ändrad: 2023-12-12

Fastställd: 2022-03-15

Dokumentansvarig: Fakultetskansliet



## Innehåll

<b>Allmänt.....</b>	<b>2</b>
Utseende och byte av examinator.....	2
Betygskriterier .....	2
Anpassning av examinationsform .....	3
Anonyma examinationer .....	3
Tid för examination .....	4
Plagiatkontroll .....	4
Borttappade examinationssvar och andra misstag från lärosätets sida.....	4
Fullgörande av obligatoriska moment .....	5
Rättningsstid.....	5
Expediering av betygsbeslut .....	6
Motivering av betygsbeslut .....	6
Ändring av betygsbeslut i andra fall än vid rättelse och omprövning .....	7
Komplettering för godkänt betyg .....	7
Förnyad examination för högre betyg (plussning).....	8
Examination enligt senaste version av kursplanen.....	8
Omexamination/nytt tillfälle att genomföra obligatoriskt moment .....	8
Uppsamlingsexamination.....	9
Examination/fullgörande av obligatoriska moment när kurser avvecklas eller genomgår vissa förändringar .....	9
Ikraftträdande.....	9

## Allmänt

I följande dokument anges nationella och lokala regler för planering och genomförande av examination.

Med examination enligt högskoleförordningens bestämmelser menas att en av högskolan utsedd examinator bestämmer ett betyg utifrån den eller de former för bedömning av studenternas prestationer som anges i kursplanen.<sup>1</sup> Att sätta betyg är handläggning av ett ärende och en form av myndighetsutövning, vilket ställer krav på en rättssäker hantering.<sup>2</sup>

## Utseende och byte av examinator

### Nationella regler

Betyg ska beslutas av en av högskolan särskilt utsedd lärare, examinator.<sup>3</sup> Det finns inga formella hinder mot att flera examinatore sätter betyg på olika studenter vid ett examinationstillfälle, men lika fall ska behandlas lika.<sup>4</sup> Högskoleförordningens regler medger dock inte att ett betygsbeslut för enskild student fattas av flera examinatore.<sup>5</sup>

### Lokala regler

För självständiga arbeten som ligger till grund för examen på grundnivå och avancerad nivå ska handledare och examinator vara olika personer. Beslut om utseende av examinator ska meddelas studenterna.

En student som underkänts två gånger i samma examination har rätt att inför förnyad prövning få en annan examinator utsedd. Detta gäller inte om särskilda skäl talar mot det. Ett sådant skäl kan vara brist på lärarresurser vid universitetet. Beslut om att utse ny examinator fattas enligt delegationsordningen.

## Betygskriterier

### Nationella regler

Betyg ska sättas på en genomgången kurs, om inte högskolan föreskriver något annat.<sup>6</sup> Vidare ska kursens mål anges i kursplanen.<sup>7</sup>

---

<sup>1</sup> 6 kap. 18 § högskoleförordningen. Vilka som kan anställas som lärare framgår av 4 kap. högskoleförordningen och universitetets anställningsordning.

<sup>2</sup> 9 § förvaltningslagen

<sup>3</sup> 6 kap. 18 § högskoleförordningen. Vilka som kan anställas som lärare framgår av 4 kap. högskoleförordningen och universitetets anställningsordning.

<sup>4</sup> 1 kap. 9 § regeringsformen

<sup>5</sup> 6 kap. 18 § högskoleförordningen

<sup>6</sup> 6 kap. 18 § högskoleförordningen

<sup>7</sup> 6 kap. 15 § högskoleförordningen

### Lokala regler

Som betyg på utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd användas. För betyg som ingår i en internationell magister- eller masterutbildning eller i universitetets ECTS-kursutbud används betygsskalan A-F. Rektor eller den rektor bestämmer får besluta om undantag från denna bestämmelse för en viss kurs om det finns särskilda skäl.<sup>8</sup>

Genom att formulera mål för varje kurs tydliggörs vad varje student förväntas ha tillägnat sig efter genomgången kurs. För samtliga kurser ska betygskriterier, som anger vad studenten ska ha tillägnat sig för att erhålla respektive betygsgrad upprättas och fastställas i enlighet med delegationsordningen. Av betygskriterierna ska det framgå hur betyg sätts i förhållande till kursens mål. Betygskriterierna ska vara skriftliga och betraktas som riktlinjer som ska följas så långt som det är möjligt. Studenterna ska senast vid kursstart meddelas vilka betygskriterier som gäller för kursen.

## Anpassning av examinationsform

### Nationella regler

För varje kurs ska det finnas en kursplan och av den ska formerna för att bedöma studenternas prestationer (examinationsformer) framgå.<sup>9</sup>

### Lokala regler

Om det finns särskilda skäl får utsedd examinator besluta om att anpassa examinationsformen, inom ramen för kursplanens regler, för student med dokumenterad funktionsnedsättning. Vid synnerliga skäl kan annan examinationsform än den som anges i kursplanen medges för student med dokumenterad funktionsnedsättning. När en anpassning av examinationsformen eller när annan examinationsform ska användas ska den utformas i enlighet med kursens mål.

## Anonyma examinationer

### Nationella regler

De nationella reglerna föreskriver inte att examinationen ska vara anonym. Men det finns ett värde såväl för studenter som för lärare att rättningen av skriftliga examinationer sker utan att den rättande läraren vet vem provdeltagaren är. Examinator måste dock på grund av jävsreglerna,<sup>10</sup> ta del av namnen på provdeltagarna i slutskedet av handläggningen.

---

<sup>8</sup> Föreskrifter om betygssystem för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Örebro universitet, ORU 00929/2018.

<sup>9</sup> 6 kap. 14–15 §§ högskoleförordningen

<sup>10</sup> 16–17 §§ förvaltningslagen

### Lokala regler

Skriftliga examinationer såsom sals- och hemtentamina ska vara anonyma om inte särskilda skäl föreligger. Sådana skäl ska anges i ett av examinator särskilt fattat beslut eller vara angivna i kursplanen.

## Tid för examination

### Nationella regler

Vid val av tidpunkt för när en examination ska genomföras måste högskolan beakta att en myndighet ska underlätta för den enskilde att ha med myndigheten att göra och att diskriminering ska undvikas.<sup>11</sup>

### Lokala regler

En examination ska genomföras vid den tidpunkt som bestäms av universitetet och kan förläggas på samtliga veckodagar. För de examinationsformer som innebär att studenten kan utföra uppgiften på annan plats än i lärosätets lokaler (t.ex. hemtentamen) och som ska inlämnas till universitetet vid en viss tidpunkt och på ett visst sätt, ska det av kursplanen framgå hur examinationen ska genomföras om tidpunkten inte hålls. Examinator ska dock beakta om särskilda skäl finns för förseningen.

## Plagiatkontroll

### Lokala regler

Samtliga skriftliga examinationsuppgifter på grundnivå och avancerad nivå ska genomgå kontroll via det universitetsgemensamma systemet för plagiatkontroll. Undantaget är examination som sker i form av skriftlig salstentamen.

## Borttappade examinationssvar och andra misstag från lärosätets sida

### Nationella regler

Examinator ska bedöma studenternas prestationer och av kursplanen framgår de examinationsformer som används för kursen och bedömningen görs utifrån dessa underlag.<sup>12</sup>

---

<sup>11</sup> 6 § förvaltningslagen, diskrimineringslagen

<sup>12</sup> 6 kap. 15, 18 §§ högskoleförordningen

### Lokala regler

Om en examination inte genomförs vid utsatt tillfälle på grund av misstag från universitetets sida eller om en student på grund av annat misstag från universitetets sida inte kan examineras, ska studenten snarast beredas möjlighet till nytt examinationstillfälle. Studenten ska inte behöva vänta till nästa ordinarie examinationstillfälle.

I de fall något underlag har försvunnit kan inte en bedömning göras. Om det kan konstateras att universitetet bär skulden för detta, ska studenten snarast beredas möjlighet till nytt examinationstillfälle. Studenten ska inte behöva vänta till nästa ordinarie examinationstillfälle.

## Fullgörande av obligatoriska moment

### Nationella regler

När det i en kursplan ställs krav på deltagande i ett utbildningsmoment för att studenten ska kunna godkännas på kursen, är detta obligatoriska moment en del av examinationen. Ett avslag på en students begäran om befrielse från ett obligatoriskt moment kan överklagas.<sup>13</sup>

### Lokala regler

En student som enligt universitetets noteringar inte fullgjort ett obligatoriskt moment ska tillåtas delta i den avslutande examinationen, om inte annat framgår av kursplanen. Om obligatoriet kan fullgöras på annat sätt ska det framgå av kursplanen.

## Rättningsstid

### Nationella regler

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.<sup>14</sup>

### Lokala regler

Rättningsstiden vid bedömning av studenternas prestationer får inte överskrida 15 arbetsdagar efter examinationstillfället annat än om särskilda skäl föreligger, till exempel tillfällig arbetsanhopning eller sjukdom. Inom ramen för rättningsstiden ingår expediering av betygsbeslutet. Beslut om förlängd rättningsstid ska meddelas studenterna omgående. Beslut fattas i enlighet med delegationsordningen.

---

<sup>13</sup> 12 kap. 2 § högskoleförordningen

<sup>14</sup> 9 § förvaltningslagen

## Expediering av betygsbeslut

### Nationella regler

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt.<sup>15</sup>

Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det.<sup>16</sup>

### Lokala regler

Expediering av betygsbeslut sker normalt genom publicering på universitetets webbplats för studentinformation (Studenttjänster) samt genom e-post till berörd student. Vid expedieringen ska det framgå att en eventuell begäran om ändring av betygsbeslutet bör framställas skriftligen till examinator. Det bör även framgå att i de fall studenten avser att begära omprövning av betygsbeslut så är det bättre för studenten att hämta en kopia av provsvaret och låta det inlämnade provsvaret i original behållas av universitetet till dess omprövningen är genomförd.

## Motivering av betygsbeslut

### Nationella regler

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt.<sup>17</sup>

### Lokala regler

Efter varje examination ska som regel en examinationsgenomgång erbjudas studenterna. Denna bör genomföras mer än två veckor före omprovet och senast fyra veckor efter examinationstillfället. Datum meddelas studenterna senast vid examinationstillfället. Vid beslut om förlängd rättningstid ska examinationsgenomgång erbjudas studenterna senast en vecka efter den förlängda rättningstidens utgång. Examinationsgenomgång hålls av examinator alternativt annan ansvarig lärare. Om inte examinationsgenomgång genomförs ska lösningsförslag eller motsvarande kommentarer lämnas till studenterna skriftligt eller muntligt.

---

<sup>15</sup> 33 § förvaltningslagen

<sup>16</sup> 33 § förvaltningslagen

<sup>17</sup> 32 § förvaltningslagen

## Ändring av betygsbeslut i andra fall än vid rättelse och omprovning

### Nationella regler

Högskolan får rätta ett beslut som innehåller en uppenbar felaktighet till följd av högskolans eller någon annans skrivfel, räknefel eller något annat liknande förbiseende. En sådan rättelse kan vara både till fördel och nackdel för studenten.<sup>18</sup>

Högskolan får ändra ett beslut om beslutet anses felaktigt på grund av att det tillkommit nya omständigheter eller av annan anledning. Ett gynnande beslut kan under vissa omständigheter ändras till studentens nackdel.<sup>19</sup>

### Lokala regler

Examinator kan ändra ett betygsbeslut som är uppenbart oriktigt även i andra fall än vad som anges i högskoleförordningen. Om det står klart att en student till exempel har fuskat vid en examination och fått ett gynnande betygsbeslut får betyget sänkas enligt praxis. Det finns också ett visst utrymme att ändra ett beslut till fördel för studenten. Stor försiktighet bör dock iakttas vid ändring av betyg. För att examinationen ska anses rättssäker är det av avgörande betydelse att examinatorerna bedömer lika fall lika.

## Komplettering för godkänt betyg

### Nationella regler

Betyg ska sättas på en genomgången kurs, om inte högskolan föreskriver något annat.<sup>20</sup> Bestämmelsen innebär att examinator är skyldig att fatta ett betygsbeslut.<sup>21</sup> Betygsbeslutet som examinator fattar ska dokumenteras.<sup>22</sup> Betyget på kursen ska också registreras i studieregistret.<sup>23</sup>

### Lokala regler

Som betyg ska användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd. Rektor eller den rektor bestämmer får besluta om undantag från denna bestämmelse för en viss kurs om det finns särskilda skäl.<sup>24</sup>

Efter att examinator fattat ett betygsbeslut och detta registrerats i studieregistret, får examinator bestämma att en student som underkänts på en examination får utföra kompletterande uppgifter för att uppnå betyget godkänt. Detta förutsätter att studenten i

---

<sup>18</sup> 36 § förvaltningslagen

<sup>19</sup> 37 § förvaltningslagen

<sup>20</sup> 6 kap. 18 § högskoleförordningen

<sup>21</sup> Jfr. Universitetskanslersämbetets rapport Rättssäker examination, 4:e upplagan, s. 71

<sup>22</sup> 31 § förvaltningslagen och 21 § myndighetsförordningen

<sup>23</sup> 2 kap. 3 § studieregisterförordningen

<sup>24</sup> Föreskrifter om betygssystem för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Örebro universitet, ORU 00929/2018.



fråga ligger nära gränsen för godkänt och att möjligheten till komplettering föreskrivits i kursplanen. Av kursplanen ska det även framgå inom vilken tid och på vilket sätt kompletteringen ska utföras.

## **Förnyad examination för högre betyg (plussning)**

### **Lokal regel**

Den som har fått ett godkänt betyg vid en examination har inte rätt att genomgå förnyad examination i syfte att höja betyget.

## **Examination enligt senaste version av kursplanen**

### **Lokala regler**

Vid Örebro universitet tillämpas som huvudregel att examination sker i enlighet med nu gällande version av kursplan, oavsett när studenten registrerades på kursen.

Om en kurs väsentligt förändras så att studenten inte kan examineras enligt nu gällande version av kursplanen krävs det att övergångsbestämmelser upprättas. Övergångsreglerna ska framgå av den nya versionen av kursplanen.

Övergångsbestämmelserna ska ha sin utgångspunkt i högskoleförordningens krav på att om en högskola begränsar det antal tillfällen som en student får genomgå prov för att få godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs, skall antalet tillfällen bestämmas till minst fem. Om godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs förutsätter att studenten genomgått praktik eller motsvarande utbildning med godkänt resultat, skall antalet praktik- eller motsvarande utbildningsperioder bestämmas till minst två.<sup>25</sup>

## **Omexamination/nytt tillfälle att genomföra obligatoriskt moment**

### **Nationella regler**

De nationella reglerna föreskriver att studenterna har rätt till omexamination.<sup>26</sup>

### **Lokala regler**

Omexamination ska infalla tidigast två veckor och senast fem veckor efter expediering av betygsbeslutet för ordinarie examination.

Undantag från tidsintervallet ska framgå av kursplanen. Beslut om undantag från tidsintervallet får inte innebära att omexaminationen hålls senare än åtta veckor efter

---

<sup>25</sup> 6 kap. 21§ högskoleförordningen

<sup>26</sup> 6 kap. 21§ högskoleförordningen

expediering av betygsbeslutet för ordinarie examination, annat än om det finns särskilda skäl.

Vid planering av omexamination ska hänsyn tas till tidpunkt för andra planerade examinationer inom aktuell utbildning.

Datum för omexamination ska normalt meddelas senast vid ordinarie examinationstillfälle.

Ovanstående regler gäller även för nytt tillfälle att genomföra obligatoriska moment.

## Uppsamlingsexamination

### Lokala regler

Utöver ordinarie examination och omexamination ska det, om inte särskilda skäl talar emot det, ges tillfälle för uppsamlingsexamination inför höstterminen. Om det är möjligt ska uppsamlingsexamination även hållas inför vårterminen.

## Examination/fullgörande av obligatoriska moment när kurser avvecklas eller genomgår vissa förändringar

### Lokala regler<sup>27</sup>

När en kurs genomgår förändringar som är av sådan art att studenten på grundval av tidigare genomgången kurs inte kan ta del av den förändrade kursens examination eller obligatoriska moment ska övergångsbestämmelser upprättas.

När en kurs avvecklas ska studenter som har påbörjat men inte avslutat kursen utöver ordinarie examination och omexamination, beredas möjlighet till minst tre särskilda examinationer under en period om minst 12 månader och högst 18 månader. Perioden om minst 12 månader och högst 18 månader börjar direkt efter utgången av den termin när beslutet att avveckla kursen fattas.

## Ikraftträdande

Riktlinjerna träder i kraft den 14 januari, 2024 och ersätter tidigare beslut.

---

<sup>27</sup> I de fall fakultetsnämnd har beslutat om en begränsning av antalet examinationstillfällen med stöd av 6 kap. 21 § högskoleförordningen omfattas inte berörd examination av dessa riktlinjer.